

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

Kenmerk : 2008/POST/136DAL

**ADVIES VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 30 APRIL 2008
MET BETREKKING TOT DE SMART EN PREMIUM PAKJES
AANGEBODEN DOOR DE POST**

INHOUDSOPGAVE

I. DOEL EN ACHTERGROND	3
II. WETTELIJKE BEPALINGEN	3
1. EUROPEES: ARTIKEL 3 VAN DE POSTRICHTLIJN	3
2. NATIONAAL	4
2.1 <i>De wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven</i>	4
2.2 <i>Mededeling van het BIPT van 11 februari 2004 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst</i>	4
2.3 <i>Mededeling van de Raad van het BIPT van 11 juli 2007 met betrekking tot de postpakketten</i>	4
III. PROBLEEMVOORSTELLING	5
IV. AANBOD VAN DE POST.....	5
1. SMART.....	5
2. PREMIUM.....	5
V. ANALYSE.....	7
1. "SMART"- DIENST ONDERDEEL VAN DE UNIVERSELE POSTDIENST?	7
1.1 <i>Toetsing aan het huidige universele dienstaanbod inzake pakketten</i>	7
1.2 <i>Besluit</i>	7
2. "PREMIUM" - DIENST DUIDELIJKE ONDERSCHIEDEN VAN DE UNIVERSELE POSTDIENST?	8
2.1 <i>Methode: Mededeling van het BIPT van 11/02/04 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst</i>	8
2.2 <i>Toepassing van de criteria uit de mededeling</i>	8
2.2.1 <i>Apriorismen</i>	8
2.2.2. <i>Indicatoren die de dienst duidelijk onderscheiden van de universele postdienst in de opeenvolgende fases van het postale proces</i>	9
2.3. <i>Besluit</i>	10
3. GEVOLGEN	10
3.1 <i>Voor de prijszetting</i>	10
3.1.1. <i>Universele dienst – "Smart"</i>	11
3.1.1.1 <i>artikel 31 van het Koninklijk Besluit tot toepassing van titel IV van de wet van 21 maart 1991</i>	11
3.1.1.2 <i>artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991</i>	11
3.1.2 <i>Niet universele dienst – "Premium"</i>	12
3.2 <i>Voor de kostenstructuur van De Post en de berekening van de kost van de universele postdienst</i>	12
VI. CONCLUSIES.....	13

I. DOEL EN ACHTERGROND

De Post biedt sinds begin 2008 twee categorieën pakjes aan, namelijk 'Smart' en 'Premium' pakjes. 'Smart' pakjes worden gecommmercialiseerd onder de naam Taxipost LLS en de Premium pakjes, afhankelijk van de modaliteiten onder de naam Taxipost 24 u, Taxipost Secur en Taxipost Payback. Het doel van deze nota is dit aanbod van De Post inzake 'Premium' en 'Smart' pakjes te analyseren en meer bepaald op de kwalificatie van deze diensten onder de universele en niet-universele postdiensten.

Deze kwalificatie heeft directe gevolgen voor de kostprijsberekening alsook voor de financiering van de universele dienst en heeft een mogelijke precedentswaarde voor wat betreft de kwalificatie van diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst. Daarom neemt het BIPT het initiatief om een advies uit te brengen op basis van artikel 14, §1, 1° van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van het BIPT en artikel 133, alinea 2 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

In dit advies zal aldus aandacht besteed worden aan:

- de kwalificatie van het product;
- de implicaties van deze kwalificatie voor wat betreft de prijszetting, de kostenstructuur van De Post en de berekening van de kost van de universele postdienst, alsook de mogelijke gevolgen voor de beslissingspraktijk van het Instituut.

II. WETTELIJKE BEPALINGEN

1. EUROPEES: ARTIKEL 3 VAN DE POSTRICHTLIJN¹

De Postrichtlijn 97/67 verplicht de lidstaten om een universele postdienst te organiseren die, voor wat betreft pakketten, minimum het ophalen, het sorteren, het vervoeren en de distributie van postpakketten tot 10 kg bevat. Behoudens de door de nationale regelgevende instanties te beoordelen uitzonderlijke omstandigheden of geografische situaties, moeten de universele dienstverleners alle werkdagen ten minste één ophaling en één bestelling aan huis of in passende installaties waarborgen. Deze drempel kan opgetrokken worden tot maximaal 20 kg. Tevens kunnen bijzondere regelingen getroffen worden voor de distributie aan huis van postpakketten.²

¹ Postrichtlijn 97/67, zoals gewijzigd door de Richtlijn 2002/39 en de Richtlijn 2008/6

² Richtlijn 97/67, art. 3: "1. De lidstaten zorgen ervoor dat de gebruikers het recht genieten op een universele dienst welke inhoudt dat op alle punten van het grondgebied permanent postdiensten van een bepaalde kwaliteit worden aangeboden tegen prijzen die voor alle gebruikers betaalbaar zijn.

2. Te dien einde zien de lidstaten erop toe dat de dichtheid van de dienstverleningspunten en de toegangspunten voldoet aan de behoeften van de gebruikers.

3. De Lidstaten zien erop toe dat de universele dienst, behoudens uitzonderlijk geachte omstandigheden of geografische situaties, (minimaal vijf werkdagen per week ten minste als volgt is gewaarborgd:

- één ophaling;- een bestelling aan huis bij elke natuurlijke of rechtspersoon, of, bij wijze van afwijking, onder door de nationale regelgevende instantie te beoordelen voorwaarden in passende installaties.

Elke uitzondering of afwijking die door een nationale regelgevende instantie overeenkomstig dit lid wordt toegestaan, moet worden meegedeeld aan de Commissie en alle nationale regelgevende instanties.

4. Elke lidstaat treft de maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de universele dienst ten minste de volgende prestaties omvat:

- het ophalen, het sorteren, het vervoeren en de distributie van postzendingen tot 2 kg;

- het ophalen, het sorteren, het vervoeren en de distributie van postpakketten tot 10 kg;

- de diensten in verband met aangetekende zendingen en zendingen met aangegeven waarde.

5. De nationale regelgevende instanties kunnen de drempel voor de onder de universele vallende postpakketten optrekken tot maximaal 20 kg en kunnen bijzondere regelingen treffen voor de distributie aan huis van dergelijke postpakketten.

Niettegenstaande het door een bepaalde lidstaat vastgestelde maximale gewicht van de onder de universele dienst vallende postpakketten, zorgen de lidstaten ervoor dat uit andere lidstaten ontvangen postpakketten met een gewicht van ten hoogste 20 kg binnen hun grondgebied worden bezorgd.

6. De minimum- en maximumafmetingen van deze postzendingen zijn die welke zijn vastgesteld in de desbetreffende door de Wereldpostunie aangenomen bepalingen.

7. De in dit artikel omschreven universele dienst omvat zowel nationale als grensoverschrijdende diensten."

2. NATIONAAL

2.1 De wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven

Artikel 142 van deze wet maakt het ophalen, het sorteren, het vervoeren en de distributie van postpakketten tot 10 kg deel uit van de universele postdienst. Deze drempel werd opgetrokken tot 20 kg voor wat betreft de distributie van de postpakketten ontvangen vanuit andere Lidstaten.³

Volgens artikel 131,6° van deze wet kunnen postpakketten goederen met of zonder handelswaarde bevatten.

2.2 Mededeling van het BIPT van 11 februari 2004 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst⁴

Deze mededeling stelt dat een postdienst die de onderstaande cumulatieve criteria bevat zonder meer gekwalificeerd worden als niet-universeel. Het betreft:

- een gepersonaliseerde ophaling op een plaats en tijdstip die door de cliënt wordt aangeduid;
- het individueel volgen van de postzending en het op uitdrukkelijk en individueel verzoek wijzigen van de voorwaarden voor elk stuk tijdens het vervoer (track en trace)
- snelle en geïndividualiseerde behandeling;
- contractueel gegarandeerde bestelling conform de individuele afspraken met de cliënt
- eventueel bewijs van bestelling

Voor een gedetailleerde toepassing van deze Mededeling zie hieronder punt V.

2.3 Mededeling van de Raad van het BIPT van 11 juli 2007 met betrekking tot de postpakketten⁵

Deze mededeling preciseert dat postpakketten boven de 30 kg geen postdiensten uitmaken, dat postpakketten die de UPU afmetingen⁶ en de maximale afmetingen opgenomen in het Koninklijk Besluit van 27 april 2007 houdende reglementering van de postdienst ⁷ overtreffen geen postdiensten uitmaken en dat postpakketten verpakt en gesloten moeten zijn om als postdiensten te kunnen worden beschouwd.

Verder stelt de Mededeling dat de termen 'vracht' en 'charteren' geen relevante criteria zijn voor de beoordeling van postale activiteiten en dat vrachtbrieven en niet-dichtgeplakte facturen als dusdanig geen postdiensten uitmaken.

³ Art. 142 wet 21/03/91 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven: "§ 1. De universele postdienst omvat de volgende verrichtingen:

- het ophalen, het sorteren, het vervoer en de distributie van postzendingen tot 2 kg;
- het ophalen, het sorteren, het vervoer en de distributie van postpakketten tot 10 kg;
- de distributie van de postpakketten ontvangen vanuit andere Lidstaten tot 20 kg; ;
- de diensten in verband met aangetekende zendingen en zendingen met aangegeven waarde.

De universele postdienst omvat zowel de nationale als de grensoverschrijdende diensten. ..."

⁴ <http://www.bipt.be/ShowDoc.aspx?objectID=423&lang=nl>

⁵ <http://www.bipt.be/ShowDoc.aspx?objectID=2425&lang=nl>

⁶ zie RC 115 Limiet van de afmetingen

⁷ zie artikel 14§2

III. PROBLEEMVOORSTELLING

De door De Post aangeboden Smart en Premium postpakketten die onder punt II uiteengezette gewichtsgrenzen, afmetingen en verpakkingsvoorwaarden vallen moeten, om als universele of niet-universele diensten gekwalificeerd te worden, getoetst worden aan de in punt 2.2 bedoelde Mededeling van het BIPT van 11 februari 2004 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst. (verder de Mededeling).

Andere criteria dan deze in de Mededeling opgenomen zijn in principe niet relevant. Zo is de stelling dat bijvoorbeeld "B to B - pakjes" en/of "B to C - pakjes", ook deze met een gewicht van minder dan of gelijk aan 10 Kg, zonder meer uit de universele dienst zouden kunnen gelicht worden, is bijgevolg niet compatibel met de regelgeving.

Om de 'Smart' en 'Premium' diensten aan de Mededeling te toetsen worden eerst de karakteristieken van beide diensten geanalyseerd op basis van de beschrijving die De Post eraan geeft.

IV. AANBOD VAN DE POST

De Post biedt twee soorten postpakketten aan: "Smart" en "Premium". Deze producten worden gekenmerkt door volgende onderscheiden eigenschappen:

1. SMART

De "Smart" - pakketten zouden beantwoorden aan de basisbehoeften en zouden aldus overeenstemmen met de universele postdienst voor wat betreft postpakketten.

Dit product wordt gekenmerkt door:

- afgifte en frankering in een verkooppunt van De Post;
- aanbod voor postpakketten tot 30 kg;
- beperkte track and trace via de barcode: informatie over de status van de zending via internet;
- distributie in D+2 (maximum);
- mogelijkheid tot aangetekend en/of verzekerd verzenden van pakketten tot 10 kg;
- tarief: stukposttarief en voorkeurtarief;
- standaard mogelijkheid van tweede aanbieding
- in tegenstelling tot het Premiumproduct zijn geen bijkomende opties mogelijk.

2. PREMIUM

De "Premium" - pakjes hebben de volgende kenmerken:

- *Basisaanbod*
 - afgifte tijdens de normale kantooruren in een verkooppunt van De Post of bij een partner van De Post;
 - individualisering door unieke barcode aangebracht door de verzender;
 - "trace" in 3 stappen (bij de sortering, vóór de postbode op ronde vertrekt en eventueel een derde keer in het kantoor als het pakket niet kon besteld worden);
 - de zending kan hierdoor gevolgd worden via internet, wat een "recall" (= annulering van de aflevering, waarna het pakket wordt teruggezonden aan de afzender) toelaat, op voorwaarde dat De Post tijdig van dit voornemen door de afzender wordt op de hoogte gebracht;
 - distributie in D+1 gegarandeerd;
 - volledige schadevergoeding van de vervoerskosten aan de verzender in geval van vertraging op basis van het CMR Verdrag (bewezen schade) of terugbetaling van het prijsverschil tussen Taxipost LLS tarief en Taxipost 24 uur (zonder schadebewijs)
 - vergoeding voor klant in geval van verlies, schade of diefstal op basis van het CMR verdrag (bewezen schade);
 - mogelijkheid van 2de aanbieding standaard aanwezig;
 - desgewenst aflevering van het pakket in een postkantoor of postpunt;
 - tarief: stukposttarief, voorgefrankeerd, voorkeurtarief of conventionele tarieven;

- *optionele diensten (bij te betalen)*

- verzekerde Premium zending tot 500 EUR;
- verzekerde Premium zending tot 25 000 EUR;
- verrekenzending Premium (afgifte van het postpakket mits betaling factuur, waarna dit bedrag doorgestort word op de rekening van de afzender), verzekerd tot 500 EUR;
- handtekening van de ontvanger bij afgifte;
- handtekening van de ontvanger bij afgifte, met vermelding van de naam en de datum van de ondertekening;
- automatische 2de aanbieding;
- ophaling aan huis op vast uur of datum;
- ophaling aan huis op vraag van de klant;
- waarschuwing van levering voorafgaand aan de aflevering;
- reminder aan de geadresseerde om postpakket op te halen in postkantoor of postpunt;
- op later uur deponeren postpakket in een sorteercentrum;
- op vroeger uur deponeren postpakket in een sorteercentrum;
- vroegere uitreiking tussen 9 en 11 uur (time certain);
- transport van grote volumes van postpakketten (paletten);
- distributie binnen één cliëntengroep (documentenuitwisseling);
- retour mogelijkheid voor de ontvanger in het postpakket aangeboden;
- retour mogelijkheid voor de ontvanger in het postkantoor;
- ophaling en distributie van postpakketten op kosten van de ontvanger;
- levering van verschillende postpakketten samen op hetzelfde adres;
- levering voor de deur zonder aanbellen of wachten;
- lading zonder palet ontladen rechtsreeks in het sorteercentrum.

V. ANALYSE

1. "SMART"- DIENST ONDERDEEL VAN DE UNIVERSELE POSTDIENST?

1.1 Toetsing aan het huidige universele dienstaanbod inzake pakketten

De "Smart" – dienst behelst in feite een verbeterde versie van de vroegere Kilopost – dienst die voor de pakjes de universele postdienst vormde.

In vergelijking met de vroegere dienstverlening voor universele postpakjes, stelt het BIPT vast dat met het voorstel van De Post de universele dienst voor wat betreft pakketten ("Smart" genaamd):

- A. een betere kwaliteit krijgt omdat:
 - de distributietermijn opschuift van D + 4 naar D + 2;
 - de consument via internet informatie kan krijgen over de status van zijn zending (besteld / bericht achtergelaten / geweigerd etc.) door het ingeven van de barcode van de zending.
- B. in tegenstelling tot vandaag universele dienstpakketten niet tegen conventionele tarieven kunnen verzonden worden.

Het BIPT stipt dienaangaande aan dat dit allerm minst opportuun is (zie verder 3.1.1, 5de bullet point).

De "Smart" – dienst zal over het gehele grondgebied aangeboden worden en beantwoordt aan de verplichtingen opgesomd in artikel 142, §2 van de wet van 21 maart 1991.⁸

1.2 Besluit

Deze dienst moet beschouwd worden als universele dienst. Een eventuele toegevoegde waarde die de dienst zou onderscheiden van de universele dienst is niet aanwezig en wordt evenmin aangevoerd door De Post.

Door de introductie van de Smart – pakketten verkrijgt de consument een universele dienst van betere kwaliteit. Bij de prijszetting van deze "verbeterde" universele dienst dient echter rekening gehouden te worden met de tarifaire principes, in het bijzonder de betaalbaarheid van deze dienst, gezien het ontbreken van de mogelijkheid om conventies af te sluiten (zie verder 3.1.1, 5de).

⁸ Artikel 142 § 2. De levering van de universele dienst brengt de volgende verplichtingen met zich :

1° in elke gemeente van het Rijk, met inbegrip van de gefusioneerde gemeenten die op 31 december 1971 een afzonderlijke bestuurlijke eenheid vormden, dient zich ten minste één toegangspunt te bevinden voor het deponeren van postzendingen bedoeld in § 1;

2° per gemeente bedoeld in punt 1° dient er minimaal vijf dagen per week, behalve op zondag en de wettelijke feestdagen, ten minste één lichting, één verzending en één bestelling van die postzendingen te geschieden;

3° bij de bestelling van de postzendingen moeten alle woningen van het Rijk worden betrokken voor zover zij voorzien zijn van een brievenbus binnen handbereik geplaatst aan de grens van de openbare weg en beantwoordend aan de reglementering uitgevaardigd door de Minister, op voorstel van het Instituut.

Deze verplichting wordt uitgebreid tot de pakketten bedoeld in § 1, tweede streepje. Zo het aangeboden pakket niet in ontvangst is kunnen genomen worden door de bestemming, wordt het bewaard op een plaats in de gemeente van de geadresseerde, waarbij die laatste daarvan op de hoogte wordt gebracht door een bericht dat in zijn bus wordt gestoken. Die plaats moet ten minste vijf dagen per week, behalve op zondag en de wettelijke feestdagen toegankelijk zijn.

2. “PREMIUM” - DIENST DUIDELIJKE ONDERSCHIEDEN VAN DE UNIVERSELE POSTDIENST?

2.1 Methode: Mededeling van het BIPT van 11/02/04 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst

De Europese, noch de Belgische wetgeving geven duidelijk aan wat het verschil is tussen universele postdiensten en diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst. Om die reden heeft het BIPT een referentiekader (Mededeling van het BIPT van 11 februari 2004 inzake diensten duidelijk onderscheiden van de universele postdienst) gecreëerd om het onderscheid tussen beiden te kunnen maken.

De werkwijze die het BIPT hanteerde in de Mededeling bestond erin om, uitgaande van het begrip universele postdienst, de cumulatieve criteria vast te stellen waarvan de aanwezigheid noopt te besluiten dat de postdienst in kwestie geen deel uitmaakt van de universele dienst en bijgevolg niet kan worden voorbehouden. Bij de omschrijving van de bestanddelen van de postdienst (ophaling, transport, sortering en distributie) werd een lijst van cumulatieve indicatoren opgesomd die toelaten te beoordelen of de dienst in kwestie kan gekwalificeerd worden als zijnde duidelijk onderscheiden van de universele dienst. Tevens moet voldaan worden aan 3 basiselementen en noodzakelijke voorwaarden (“apriorismen”).

2.2 Toepassing van de criteria uit de mededeling

2.2.1 *Apriorismen*

A. Indicatoren

1°) Het volstaat niet dat de betrokken postdienst aan één van de indicatoren voldoet om te besluiten dat deze duidelijk onderscheiden is van de universele postdienst.

2°) Een postdienst die beantwoordt aan alle opgesomde criteria zal zonder meer beschouwd worden als een niet-universele postdienst. Postdiensten die niet voldoen aan alle opgesomde criteria maar sommige andere kenmerken vertonen dan de aangegeven criteria kunnen, na een uitgebreide gevalstudie van het BIPT, eveneens als niet universele postdienst beschouwd worden indien het geheel van de specifieke eigenschappen van de betrokken dienst verplicht te besluiten dat deze sterk verschilt van de universele postdienst.

Toepassing op het voorstel van De Post: dit aspect zal verder in deze nota onderzocht worden.

B. Gebruik van onderaannemers

Indien een operator onderaannemers zou gebruiken in het proces van de uitvoering van de dienst, dienen de gestelde criteria ook in acht genomen te worden door de onderaannemers of door elke persoon die hem personeel levert.

Toepassing op het voorstel van De Post: de Post zal, net als andere operatoren, de wettelijke bepalingen terzake dienen te volgen. Toepassing makende van artikel 148*bis* van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven dient elke persoon die een niet universele postdienst wenst te verstrekken hiervan aangifte doen bij het Instituut bij een ter post aangetekende brief en houdt de aangifte de verbintenis vanwege de aangever in om, onder andere, er voor te zorgen dat zijn verplichtingen ook wordt nageleefd door de onderaannemers en door elke persoon die hem personeel levert.⁹

⁹ Artikel 148*bis*, §1 van de wet 21/03/1991: “

2° de aangifte houdt de verbintenis vanwege de aangever in om hetgeen volgt na te leven en te doen naleven door de onderaannemers en door elke persoon die hem personeel levert:

- de essentiële eisen;
- het verbod om zendingen te vervoeren of te bestellen die aan de buitenkant vermeldingen dragen die duidelijk in strijd zijn met de goede zeden of de openbare orde;
- het verbod om de postdienst te leveren die onder de voorbehouden diensten ressorteert.”

C. Individualisering

De essentiële karakteristieken die de diensten duidelijk onderscheiden van de “universele diensten” bestaan uit de individualisering van elke postzending. Met andere woorden, de diensten die behoren tot de universele dienst hebben een “massaproductieproces” terwijl diensten die duidelijk onderscheiden zijn van de universele postdienst een individueel verwerkingsproces hebben per postzending. De individualisering dient aanwezig te zijn in de hierna opgesomde trajecten.

Individualisering omvat de mogelijkheid en de verplichting om iedere postzending te registreren zodra het in behandeling genomen wordt door de operator (op het moment van de ophaling) en het op een geïndividualiseerde manier te volgen (“trace”) tijdens het hele traject. Verder biedt dit aan de afzender de mogelijkheid om tijdens het transport de gegevens van elke individuele zending aan te passen (“track”) bijvoorbeeld een wijziging van het adres, verandering van de volgorde van bestelling van de stukken,

Toepassing op het voorstel van De Post: De Premium–postpakketten krijgen een geïndividualiseerde behandeling, zij het dat het tracing proces beperkt is tot 3 stappen. Nuance eigenlijk enkel recall. Het tracking proces is beperkt tot de standaard aanwezigheid van een “recall”, d.i. de annulering van de aflevering waarna het postpakket wordt teruggezonden aan de afzender)

2.2.2. *Indicatoren die de dienst duidelijk onderscheiden van de universele postdienst in de opeenvolgende fases van het postale proces*

A. Bij het ophalen

Criteria uit de mededeling: ophaling bij de afzender persoonlijk of op een andere door de cliënt aangewezen plaats en dit op een door de cliënt aangegeven voorafbepaald uur, afhankelijk van zijn specifieke behoeften;

OF: ophaling op een door de cliënt aangewezen plaats “on call” van de cliënt wat de mogelijkheid tot meerdere ophalingen per dag impliceert.

Toepassing op het voorstel van De Post: hoewel er een duidelijke individualisering is van de behandelde poststukken door enerzijds, de toekenningen van een unieke barcode aan de zendingen bij de afgifte die toelaat deze te volgen via internet, en anderzijds de “gepersonaliseerde” frankering (via Poststation), voorziet het basispakket “Premium” niet in bovenstaande criteria, dit is slechts een optionele dienst waarvoor moet bijbetaald worden.

Bovendien moet het pakket voor 18 uur en voor bedrijfsklanten zelfs vóór 17 uur afgegeven worden. Professionele klanten kunnen dus hun zendingen niet 's avonds of 's nachts afgeven aan De Post voor distributie de volgende dag.

B. Bij het sorteren en het vervoer

De mededeling voorziet niet in indicatoren die aangeven dat het type sortering en het soort vervoer wel degelijk sterk verschillend is van de “universele dienst - sortering/vervoer”.

C. Bij de distributie

Criteria uit de mededeling: 1. het effectieve volgen van de zendingen, wat resulteert in de mogelijkheid om voor elk stuk afzonderlijk de identiteit van de geadresseerde, diens adres of andere voorwaarden te wijzigen op uitdrukkelijk en individueel verzoek van de afzender tijdens het vervoer.

EN: 2. Een snellere en geïndividualiseerde behandeling van de zendingen wat resulteert in:

De bestelling van de poststukken op een voorafbepaald uur of datum;

OF: De bestelling van de poststukken op de dag zelf van ophaling;

OF: De bestelling van de opgehaalde poststukken binnen de 12 uur na ophaling

3. Een contractueel gegarandeerde bestelling op het volgens punt 2 overeengekomen tijdstip.
4. Desgewenst kan de afzender een bewijs van bestelling verkrijgen.

Toepassing op het voorstel van De Post:

- "trace": drietraps "trace", namelijk bij de sortering (product per product volgens de Post), bij de distributie, eventueel een derde scan bij onmogelijkheid van afgifte. De klant kan de zendingen volgen via internet. "Track": er is enkel een standaard recall voorzien.
- snellere en geïndividualiseerde behandeling: de distributie van Premium – pakketten is niet sneller dan D + 1, zoals voorzien in de Mededeling (vb. D + 0 of D + 12 uur), maar biedt wel een levering op een voorafbepaald uur of datum aan.
- de distributietermijn, D + 1, is gegarandeerd.
- een bewijs van bestelling kan bekomen worden, maar maakt strikt genomen geen deel uit van het Premium basispakket, gezien de klant moet bijbetalen als hij wenst dat de ontvanger tekent voor ontvangst. Niettemin kan hij de zending volgen via het internet.

2.3. Besluit

Onder meer omdat in de fase van de ophaling standaard geen criteria van toegevoegde waarde uit de mededeling aanwezig zijn, kan niet zonder meer besloten worden dat de Premium - dienst een dienst duidelijke onderscheiden van de universele postdienst is (hypothese 1 van de mededeling).

Op basis van de analyse van het geheel van de eigenschappen van de Premium – dienst en de geïndividualiseerde behandeling die toegekend wordt aan het Premium - pakket, kan echter geconcludeerd worden dat de productbeschrijving zoals gegeven door De Post toelaat de dienst te catalogeren als een niet universele postdienst. (hypothese 2 van de mededeling)

De 'Premium' - pakjes worden namelijk individueel gevolgd met een tracking systeem dat geavanceerder is dan dat van de 'Smart' – pakjes. Ze vertonen standaard duidelijke kenmerken van toegevoegde waarde in de fase van de distributie (D+1 - schadevergoeding in geval van vertraging). Op het gebied van collecte krijgt de consument een reeks van optionele diensten zoals mogelijkheden van ophaling of depot (qua tijdstip, hoeveelheid, fysieke gesteldheid) en distributie (mogelijkheid van "time certain" levering). Daarnaast beschikken de Premium pakjes over andere criteria die niet zijn opgenomen in de Mededeling maar ook wel wijzen, gelet op hun gezamenlijke aanwezigheid, op toegevoegde waarde.(zie p.6)

Het BIPT benadrukt echter dat bovenstaande toetsing gebeurde op basis van een dossier voorgesteld door De Post en in de hypothese dat dit product geen veranderingen meer zal ondergaan. Indien zou blijken dat de Premium – dienst niet alle bovenvermelde kenmerken zou blijven behouden zal het BIPT vanzelfsprekend zijn mening moeten herzien.

3. GEVOLGEN

3.1 Voor de prijszetting

Het invoeren van de tweedeling in het pakket aanbod zal gevolgen hebben voor de prijszetting voor zowel de Smart - als de Premium - pakketten.

Het BIPT wenst voor beide categorieën van producten dienaangaande een aantal opmerkingen te formuleren.

3.1.1. Universele dienst – “Smart”

Het BIPT wenst De Post erop te wijzen dat de prijszetting van de universele dienstproducten dient te gebeuren volgens de tariefbeginselen uit artikel 31 van het Koninklijk Besluit tot toepassing van titel IV van de wet van 21 maart 1991 en van artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.¹⁰

3.1.1.1 artikel 31 van het Koninklijk Besluit tot toepassing van titel IV van de wet van 21 maart 1991

Het enkelstuktarief maakt deel uit van het kleingebruikerspakket waarvan de gewogen tarifaire verhoging lager of gelijk moet blijven aan de gezondheidsindex vermeerderd met een kwaliteitsbonus. De tariefverhoging van het product LLS Taxipost zal in rekening moeten worden gebracht bij de analyse van de tariefverhogingen voor het jaar 2008.

Een verhoging van de voorkeurtarieven wordt geplafonneerd tot een verhoging van de index voor consumptieprijzen vermeerderd met 2,5 procent.

3.1.1.2 artikel 144ter van de wet van 21 maart 1991

- *Betaalbaar - tariefformule*

Opdat de universele postdienst voor iedereen zou toegankelijk zijn, dient de leverancier van de universele dienst betaalbare prijzen te hanteren. Deze eis wordt heden geëvalueerd op basis de bovenvermelde tariefformule.

- *Prijzen gebaseerd op de kosten*

Zoals reeds hierboven vermeld werd, zal de prijs voor het Smart – pakket zich moeten richten naar de met de dienst verband houdende kosten. Het BIPT erkent dat de universele dienstpakketten, op voorwaarde dat de Smart - dienst bij zijn introductie daadwerkelijk beantwoordt aan de door De Post opgesomde kernmerken, een kwaliteitsverbetering ondergaan wat bijkomend kosten veroorzaakt waardoor een tariefverhoging gerechtvaardigd is. Evenwel dient hierbij het beginsel van betaalbaarheid in acht genomen te worden.

- *Transparant en niet-discriminerend*

Deze vereiste is voldaan gelet op de publicatie van zowel de enkelstuktarieven als de voorkeurtarieven.

- *Tarifaire perequatie*

De tarieven voor de Smart - pakketten zijn identiek in gans België, ongeacht de plaats van ophaling en distributie.

- *Speciale tarieven – conventies*

Het BIPT betreurt dat het Smart - aanbod niet voorziet in conventionele tarieven. Conventionele klanten die sinds jaar en dag genieten van speciale tarieven voor hun universele dienstpakjes zullen moeten een beroep doen op het Premium – gamma om nog speciale tarieven te kunnen krijgen, zelfs als zij niet geïnteresseerd zijn in de toegevoegde waarde van de Premium - pakjes. Het enige

¹⁰ Artikel 144ter, wet 21 maart 1991: “§ 1. De tarieven voor elk van de diensten die deel uitmaken van de verlening van de universele dienst worden vastgesteld met inachtneming van de volgende beginselen:

1° de prijzen moeten betaalbaar zijn en van die aard dat alle gebruikers toegang hebben tot de aangeboden diensten;

2° de tarieven moeten op de kosten van de universele dienst gebaseerd zijn;

3° de tarieven moeten transparant en niet-discriminerend zijn;

4° de tarieven zijn identiek over het gehele grondgebied van het Rijk, ongeacht de plaats van ophaling en distributie.

...”

alternatief voor dergelijke klanten bestaat erin dat zij de preferentiële tarieven voor 'Smart' – pakjes zouden aanvaarden. Er dient vermeden te worden dat voor deze gewezen conventionele klanten de betaalbaarheid van de universele dienst in het gedrang komt.

- *Kruissubsidiëring*

De subsidiëring van niet - voorbehouden postdiensten (zoals postpakketten) met inkomsten uit voorbehouden universele diensten, is niet toegelaten tenzij bewezen wordt dat dit volstrekt noodzakelijk is om te voldoen aan de universele dienstverplichtingen. Dit is eveneens van toepassing als beroep wordt gedaan op derden of als gewerkt wordt met filialen.

3.1.2 Niet universele dienst – “Premium”

Aangezien de 'Premium' – pakjes als niet-universele diensten gecatalogeerd worden, dient De Post bij de tarifiering geen rekening te houden met bovenstaande tariefbeginselen.

Evenwel dient aandacht besteed te worden aan:

- kruissubsidiëring: de kruissubsidiëring van niet universele diensten is in geen geval toegelaten;
- de conventies: zie de opmerking onder 3.1.1.2, vijfde bullet point).

3.2 Voor de kostenstructuur van De Post en de berekening van de kost van de universele postdienst

- Bij de implementering van de het Smart/Premium – concept dienen vanzelfsprekend de boekhoudkundige principes gerespecteerd te worden, waarbij bijzondere aandacht moet besteed worden aan de kostentoewijzing in de zin van artikel 144*sexies* en 144*septies* van de wet van 21 maart 1991 betreffende hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.¹¹
- De Post zal voor de verdeling van de kosten die tot doel heeft de kostprijs van de universele dienst te berekenen, de methode dienen te gebruiken die wordt voorgeschreven in hoofdstuk III van Koninklijk besluit tot toepassing van titel IV (Hervorming van de Regie der Posterijen) van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven. De nieuwe dienst 'Taxipost 24 uur' zal deels het oude product Kilopost vervangen en zal bijgevolg zowel op gebied van de ontvangsten als van de kosten buiten de berekening van de kost van de universele dienst vallen.

¹¹ Artikel 144*sexies* wet 21 maart 1991: § 1. Onverminderd § 2 worden in de in artikel 144*quinquies* bedoelde boekhouding de kosten als volgt aan elk van de voorbehouden en de niet voorbehouden diensten toegerekend: a) de kosten die aan een specifieke dienst toegerekend kunnen worden, worden daaraan toegerekend; b) de gemeenschappelijke kosten, dit zijn die welke niet aan een specifieke dienst toegerekend kunnen worden, worden als volgt toegerekend: - telkens wanneer dat mogelijk is, worden de gemeenschappelijke kosten toegerekend op grond van een rechtstreekse analyse van de herkomst van de kosten zelf; - wanneer een rechtstreekse analyse niet mogelijk is, worden de gemeenschappelijke kostencategorieën toegerekend op grond van een indirecte band met een categorie van kosten of met een andere groep van kostencategorieën waarvoor een rechtstreekse toewijzing of aanrekening mogelijk is; de indirecte band steunt op vergelijkbare kostenstructuren; - wanneer niet kan worden overgegaan tot een directe of indirecte toerekening, wordt de kostencategorie toegerekend op grond van een algemene verdeelsleutel waarbij de verhouding wordt weergegeven tussen enerzijds alle uitgaven die rechtstreeks of onrechtstreeks toegewezen zijn op elk van de voorbehouden diensten en, anderzijds, alle uitgaven die rechtstreeks of onrechtstreeks toegewezen of aangerekend zijn op de overige diensten. § 2. Andere systemen van analytische boekhouding mogen slechts worden toegepast als ze compatibel zijn met de bepalingen van artikel 144*quinquies* en als zij door het Instituut zijn goedgekeurd. Artikel 144*septies*. Het Instituut waakt erover dat : - de in artikel 144*quinquies* bedoelde rekeningen worden gecontroleerd door een bevoegde instelling die onafhankelijk is van de leverancier van de universele dienst; jaarlijks een conformiteitsverklaring wordt gepubliceerd.

VI. CONCLUSIES

- De Smart – dienst, zoals beschreven, kan als een universele postdienst beschouwd worden.
- De Premium – dienst, zoals beschreven, kan als een niet-universele postdienst beschouwd worden.
- De tweedeling van het pakketaanbod van De Post zal ingrijpende implicaties hebben op de prijszetting van de pakjes en de boekhouding van De Post, die door het BIPT nauwgezet opgevolgd zullen worden in het kader van haar bevoegdheid om toezicht uit te oefenen op de naleving van IV van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

M. Van Bellinghen
Lid van de Raad

G. Denef
Lid van de Raad

C. Rutten
Lid van de Raad

E. Van Heesvelde
Voorzitter van de Raad